

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"א ניסן תשע"ט | דף היומי בבלי: חולין קמ.

דף היומי בהלכה: מסעיף ט' עד סעיף י"א.

מוסר: חפץ חיים אות י"א עד אות י"ג.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

שלושה שטרות של 200 ש"ח בצד הכביש | סיים את הדרשה, תפס את הרגלים וברח | איך מנקים ספרים לפסח? | האם כבר השגתם בעל-תוקע לאפיית המצות בערב פסח? | "עוד לא סיימתי את בקשתי - והכוס התפוצצה לרסיסים..." | 1613

על דא ועל הא

"שבוע לפני תחילת סדר קדשים, פגשתי יהודי ת"ח מפורסם וסיפרתי לו את המתרחש בליבי. הוא הגיב ואמר לי: 'כיצד אתה רשאי להתייאש, וכי התורה שלך היא?!'"

מהגיגי ליבם של לומדי 'הדף היומי' לקראת סיום מסכת חולין

הקב"ה עזר לנו"

ומכתב מעניין נוסף: "אנקדוטה מרגשת שחזיתי במו עיני. לפני זמן מה התקיים אירוע שריתק אליו המוני אנשים, אשר נשאו את עיניהם בשקיקה לעברו של כדור שהתרוצץ מהכא להתם ומהתם להכא, תוך כדי מאמצים עילאיים של קבוצת גברתנים שניסו להשתלט עליו.

"באותו יום, מגיד השיעור, המעורה בחייהם של משתתפי שיעורו, סיים את השיעור ופנה בחמימות לעברו של אחד ממשתתפי השיעור, לחץ את ידו ואמר: 'יפה שבאת היום, באמת יפה, אני מעריך את זה'. הלה הגיב בנחישות: 'כבוד הרב, דווקא באתי, בכוונה', אמר ולא יסף.

"עיניו של מגיד השיעור התלחלו בדמעות של קדושה. אי אפשר לשער איזה חותם מופלא של יהדות הטביע אב זה בבני משפחתו, כאשר הוא הוכיח להם, במעשים, לא במילים ולא בדיבורים, כי הדבר החביב עליו ביותר, הוא 'הדף היומי' "נישא תפילה לבורא עולם, שיזכנו להמשיך ללמוד את תורתנו, בשמחה ובנחת, ונזכה אנחנו וצאצאנו וצאצאי צאצאנו וצאצאי עמך בית ישראל ללמוד ולהגות בתורה הקדושה".

מסכת חולין על דפיה הרבים, עומדת להסתיים, וההתרגשות - מי יכול להכילה? לפנינו שני מכתבים מלומדי הדף היומי, שפורסמו בגיליון 'מאורות הדף היומי'.

"מזה הרבה שנים שאני זוכה להשתתף בין לומדי הדף היומי. לפני מספר שנים עברתי לגור בבני ברק, ותקופה קצרה למדתי את הדף לבד, עד שראיתי כי קשה עלי הלימוד בלא לשמוע שיעור והצטרפתי לשיעור דף היומי. כאשר הגיעו למסכת חולין, התבקשתי לשמש כמגיד שיעור בבית כנסת סמוך לביתי, ונענית ברצון. כאשר התחילו מסכת הוריות, ידוע ידעתי כי עוד מעט קט יתחילו ללמוד 'סדר קדשים' וברכי פקו. החלטתי כי אפסיק למסור את השיעור ואשוב להאזין למגיד השיעור שנהגתי לשמוע את שיעוריו.

"שבוע לפני תחילת סדר קדשים, פגשתי יהודי תלמיד חכם, דרשן מפורסם ומגיד שיעור, וסיפרתי לו את המתרחש בליבי. הוא הגיב ואמר לי: אנחנו נמצאים בעולמו של הקב"ה, כיצד אתה רשאי להתייאש, וכי התורה שלך היא? כל אדם הלומד תורה זקוק לסייעתא דשמיא, הן אם הוא לומד מסכת ברכות, מגילה או הוריות. אל תתייאש, הפציר בי ונפנה לדרכו. נענית לו. כיום אנו אווזים ב"ה לקראת סיום מסכת חולין, ואין מאושר ממני.

"כעבור כמה מאות מטרים הסתובבתי חזרה. אשתי שאלה: 'לאן?!' השבתי: אם ה' שלח מיקרוגל, אולי גם שלח בשביל המסעדה עוד שטר של 200 ש"ח?"

לזו עלי ואני פורע

עדכנתי את המשגיח שאם לא יעבור התשלום אביא להם פעם אחרת. המתח גבר, אבל ב"ה הכרטיס עבר בהצלחה. יצאתי מהמסעדה והודיתי לה' על כל חסדיו, הן על המיקרוגל והן על הארוחה, והוספתי בקשה שידאג לי לכיסוי של ההוצאות.

בדרך לרכב, משום מה, במקום לפסוע על המדרכה פסעתי על צד הכביש סמוך למדרכה. לפתע ראיתי שטר של 200 שקלים שפת הכביש... הרמתי את השטר בשמחה והודיתי לה' על המתנה.

אך עם ההודיה ראיתי עוד שטר 200 ש"ח, הרמתי גם את השטר הזה, שהיה סמוך לרכב, התיישבתי ברכב ועדכנתי את אשתי שה' כבר שלח כיסוי למיקרוגל... היא שמחה מאוד והתחלנו בנסיעה חזרה הביתה.

כעבור כמה מאות מטרים הסתובבתי חזרה. אשתי שאלה: 'לאן?!' השבתי: אם ה' שלח מיקרוגל, אולי גם שלח למסעדה עוד שטר של 200 ש"ח?

היא גיחכה, אבל אני בשלי. חזרתי לזירה והתחלתי והתחלתי להסתובב. לא חלפה דקה ומצאתי שטר נוסף... המשכתי לסרוק את האזור אבל לא מצאתי שטר נוסף. נכנסתי לרכב והודינו לה' על חסדיו הגלויים שנתן לנו את הכל כלול בשלמות!!!

מאז בכל ערב פסח אני מספר את הסיפור ומתחזק באמונה שה' כל יכול ולא מוגבל, ואני עושה את הקניות בשמחה מבלי להגיע לוויכוחים מה קונים ומה לא. כאשר עושים בשמחה נפתחת הברכה!!!

(פורסם ע"י בעל המעשה מ.ק. בגיליון 'טיב הקהילה' מצורע תשע"ט)

הסיפור התרחש לפני כשלוש שנים. ערב פסח, ההוצאות מרובות והתקציב דל. מרוב פחד לא העזתי לבדוק מה קורה בחשבון הבנק שלי. בתחום עיסוקי, אינני יודע מתי ייכנס סכום כלשהו, כי הסכומים אינם קבועים, מפאת היותי עצמאי.

בתוך הלחץ הסלולרי מצלצל, מאחורי הקו נוות ביתי בהצהרה כי השנה חייבים תנור מיקרוגל לפסח... ידוע שההוצאות החג על חשבון הבורא, ולשמח את האשה זה מחובת האיש הישראלי, על כן סיכמתי עם רעייתי כי בשעות הערב נצא יחדיו לתלפיות ונחפש מיקרוגל איכותי במחיר מציאה...

אכן יצאנו, ומצאנו מיקרוגל איכותי במחיר מבצע שעלה 400 שקלים. בזמן שהושטתי את כרטיס האשראי מלמלתי פרקי תהילים שהתשלום יעבור ושלא אחווה את הבושה שהכרטיס לא עבר... כעבור כמה שניות של מתח העסקה בוצעה ב"ה.

אחרי הקנייה המוצלחת הרגשתי תחושת רעב מציקה שהתעלמתי ממנה, עד שאשתי אמרה כי מרוב הכנות לפסח שכחה לאכול והיא מרגישה חצי מעולפת. ברגע שזה בא ממנה, מיד הסעתי אותה למסעדה שחבר טוב שלי עובד שם כמשגיח כשרות, וישבנו לאכול.

בגמר הסעודה ביקשתי מאשתי שתלך לרכב ובינתיים אשלם על הארוחה. היא לא ידעה שהסיבה לכך ששלחתי אותה לבדה הייתה, מכיוון שחששתי שהתשלום לא יעבור, ואם כך יקרה המצב יהיה לא נעים בלשון המעטה.

אשתי ניגשה לרכב, ובתפילות שלפתי את הכרטיס, כאשר

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

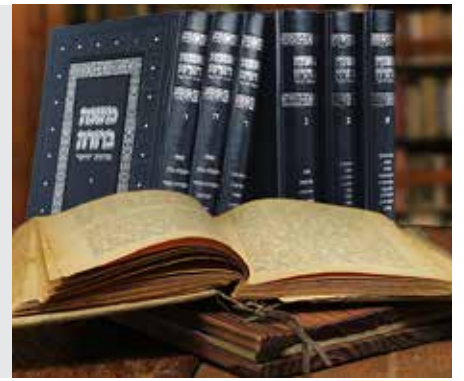
'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

האם ניתן לבצע בטלפון את נתינת ההרשאה למכירת החמץ? האם המכירה צריכה להיות תקפה גם לפי חוקי המדינה?

מתוך משנה ברורה עם ביאורים ומוספים מהדורת 'דרשו'

סופר יש לעורכו באופן התקף גם לפי חוקי המדינה; ויש שכתב בנוגע לרישום בטאב, שאין צורך לרשום את הקרקעות והדירות הכלולות בשטר המכירה על שם הגוי, אך יש להודיעו כי המכירה הינה על פי דיני התורה.

ובארץ ישראל בזמננו, שהשלטון בידי יהודים שאינם שומרי מצוות - יש אומרים שאין צורך לערוך את השטר באופן התקף לפי חוקים, מפני שאין להם תוקף של 'דינא דמלכותא', שהרי אף הם חייבים לנהוג על פי התורה.

ומפעלים שבעליהם אינם שומרי מצוות וכוונתם במכירת החמץ רק למען קבלת ההכשר, יש אומרים שמכירתם אינה חלה כאשר אינה תקפה לפי חוקי המדינה, אך יש אומרים שכיון ש'דברים שבלב אינם דברים', ואין דינם שונה משל שומרי מצוות.

[ביאורים ומוספים דרשו, תמח, 38 ו-43]

מנהג ישראל מקדמת דנא, לתת הרשאה לרב העיר, רב הקהילה וכדומה, למכירת החמץ לגוי לפני הפסח. והורו פוסקי זמננו כי ניתן לבצע את ההרשאה בשיחה טלפונית, ויש שהורה שניתן גם לשלוח שליח לביצוע ההרשאה.

אולם, יש מהאחרונים שכתב שנותן ההרשאה צריך לחתום בעצמו על כתב ההרשאה אצל הרב, והוסיף כי שטרי ההרשאה הנמסרים לגוי יחד עם שטר המכירה, משמשים כהוכחה - הנדרשת מצד דיני הקניין - לזיהות המוכרים.

ונהוג לערוך 'קנין' על הרשאה זו כדי 'לחזקה', הגם שמן הדין אין צורך בכך (ראה רמב"ם מכירה ה, יא-יג ושו"ע חו"מ קפב, א).

[ביאורים ומוספים למשנה ברורה דרשו, תמח, 47]

שטר מכירת החמץ לגוי, לדעת השולחן ערוך הרב והחתם

היתה לפני כוס עשויה מזכוכית מיוחדת, שכשהיא נשברת, היא מתרסקת למאות רסיסים זעירים המתפזרים. אמרתי לעצמי: "אם השי"ת קיים, שהכוס תתפוצץ, ושכל השברים יישארו מקובצים בערימה אחת קטנה". עוד לא סיימתי את בקשתי, והנה הכוס אכן התפוצצה לרסיסים שנותרו במקומם בערימה אחת... הצעיר הזה גם צילם את האירוע המופלא, ושמר את התמונה למוזכרת...

הגה"צ רבי אריה שכטר שליט"א על אמונה, ניסים ובעלי תשובה

של היציאה עצמה איננו מסוגלים עוד להשיג, אבל את זכרון היום הנפלא אנו נוצרים בליבנו עד עצם היום הזה.

אולם פעם בשנה, בחג הפסח, עלינו להתעורר ביתר שאת, ולנסות לחוש את הרגשות הנפלאים שהיו ביום זה.

יודעים אנו, כי בשבת קודש, למשל, יש לנו תחושות שונות מאשר בכל ימות השנה. יהודים שומרי שבת כהלכתה, חשים ביום זה התעלות רוחנית, כי היום עצמו גורם לאותה תחושה. כך גם בפסח, כל יהודי לפי דרגתו, יכול לחוש התעלות רוחנית שונה מאשר בכל ימות השנה.

התורה מצוה עלינו בליל הסדר מצות "והגדת לבנך", לנסות

למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים

מצוות רבות אנו מקיימים 'זכר ליציאת מצרים'. התורה אומרת (דברים טז, ג): "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך", על כן מצווים אנו כל השנה, לזכור את יום היציאה ממצרים. את הרגשות שחשנו בעת היציאה ממצרים, כמעט ולא היה שייך שנחוש, אומר ה"חתם סופר" - אבל למרות שכעת איננו יכולים להכיל אותם שוב, עלינו לזכור כל העת את המתקנות והרוממות הרוחנית שאותן חשנו באותו יום מיוחד. על כן נאמר: "תזכור את יום צאתך", ולא תזכור את צאתך", כיון שאת הרגש

להנחיל לדור הצעיר, את תחושת הקרבה להשי"ת שהיתה לנו בעת יציאת מצרים, ואת הניסים הגדולים, בהם ראה עם ישראל בעליל את השגחת השי"ת.

חיזוק האמונה בהשגחה פרטית

באמת בכל ימות השנה, עלינו להתחזק בכך, ולדעת כי השי"ת משגיח עלינו בהשגחה פרטית. לפעמים אפילו רואים זאת בעליל, וצריכים לחזק בכך את הילדים.

סיפרו לי הורים הגרים בבני ברק, כי הם היו בירושלים בשמחה משפחתית עד שעה מאוחרת יחד עם הילדה שלהם. בחסדי שמים הזדמן להם מישהו שנסע לבני ברק ולקח אותם הביתה. כאשר הגיעו לביתם, היו כולם עייפים, גם הילדה הקטנה. להפתעתם ראו אותה לוקחת ספר תהלים ומתחילה לומר פרקי תהלים. שאלה אותה האמא מדוע היא אינה הולכת לישון, והילדה השיבה לתומה: "כאשר היינו בירושלים הייתי עייפה מאוד, וידעתי שעוד צפויה לנו נסיעה ארוכה הביתה, התפללתי לה' שיזמן לנו מישהו שיקח אותנו הביתה, והבטחתי שאם כך יהיה, אומר כמה פרקי תהלים כאשר נגיע הביתה. לכן, כאשר התקבלה תפילתי, אני צריכה לקיים את ההבטחה..."

בדרך אגב, אלו שעוסקים בקירוב רחוקים, ראו כמה וכמה פעמים בעליל את השגחת השי"ת, לפעמים בעלי תשובה מבקשים איזה 'רמז' ממרום לקיומו של הבורא, ואף שבקשה זו אינה ראויה, הם זוכים לכך.

היינו פעם בערד עם קבוצה של בעלי תשובה, היתה זו שעת לילה מאוחרת. הרב ניסים יגן זצ"ל, דיבר איתם בענייני אמונה והחיים שלאחר המוות. ניגש אחד הנוכחים באולם אל שולחנו של הרב, וכולו רועד מהתרגשות. הרב שאל אותו מה קרה, והלה השיב: "כבוד הרב, שמעתי את דברי הרב על קיומו של הבורא, ואמרתי בליבי: 'רבונו של עולם, אני רוצה שתראה לי את קיומך. כעת שעת לילה מאוחרת, הילד הקטן שלי נמצא למעלה בחדרו כאשר שמרטפיות שומרות על כל הילדים. אם אתה קיים, אני רוצה שכעת הילד שלי יכנס לאולם, ויקרא בשמי'. רק סיימתי לבקש, ופתאום נכנס הילד הקטן, וקרא בקול גדול: 'אבא, מה קורה, איפה אתה נמצא?'..."

אותו בעל תשובה, אשר ראה בעליל את השגחת הבורא, נאחז בחיל ורעדה. והנה, עוד הוא מסיים את סיפורו, וכבר ניגש לשולחן משתתף נוסף, ומספר שגם הוא עשה סימן לעצמו לקיומו של הבורא, באמרו לעצמו: 'אם השי"ת קיים, רצוני לראות כיצד מישהו מהנוכחים באולם, שאינו שייך למשתתפי הסמינר, יכיר אותי ויקרא בשמי'. "והנה" - הוא מספר - "רק סיימתי לבקש, ופתאום פונה אלי אחד מהקהל ואומר לי: 'היי שמעון, מה שלומך? אתה לא זוכר אותי? הייתי מורה שלך בתיכון'. שאלתי אותו: 'מה אתה עושה כאן?' והוא השיב לי שהיה באזור, וכאשר ראה מודעות שהרב יגן אמור לדבר על נושא כל כך מענין, הוא הגיע לשמוע אותו..."

עוד לא כלה השני לספר את סיפורו, ומגיע משתתף שלישי ומספר: "כבוד הרב, גם אני בקשתי סימן. היתה לפני כוס עשויה מזכוכית דורלקס עמידה בחום. מדובר בכוס מזכוכית מיוחדת, שכאשר היא נשברת, היא מתרסקת למאות רסיסים זעירים המתפזרים סביב. אמרתי לעצמי, אם השי"ת קיים, שהכוס תתפוצץ, ושכל השברים יישארו מקובצים בערימה אחת קטנה. עוד לא סימתי את בקשתי, והנה הכוס אכן התפוצצה לרסיסים שנותרו במקומם בערימה אחת..." הצעיר הזה גם צילם את האירוע המופלא, ושמר את התמונה למזכרת.

בסוף פרשת בא (שמות יג, טז) כתב הרמב"ן, כי ניסי יציאת מצרים נקבעו לדורות עולם, כדי להשריש בקרבנו את האמונה בבורא.

מוסיף הרמב"ן ואומר: "ובעבור כי הקב"ה לא יעשה אות ומופת בכל דור לעיני כל רשע או כופר, יצווה אותנו שנעשה תמיד זכרון ואות לאשר ראו עינינו, ונעתיק הדבר אל בינינו, ובניהם לבניהם, ובניהם לדור אחרון".

השי"ת אינו אמור לעשות מופתים לכל רשע או כופר שיבקש לראות זאת. די היו בניסים הגדולים שהיו במצרים, כדי להשריש זאת לדורי דורות, ומצווים אנו בכל דור ודור לשוב להזכיר את הניסים הללו.

לכן, בקשה מעין זאת, לבקש מהשי"ת 'הוכחות' על קיומו, אינה בקשה ראויה. אבל לעיתים הקב"ה מתחשב גם בבקשות מעין אלו, אף אם אינן ראויות. יתכן שבמקרה זה היתה זו זכות הרבנים שבגינה הראה הקב"ה נס גלוי לעיני ציבור גדול שבא להיווכח במציאותו יתברך!

השי"ת מגלה עצמו למבקשים

יש באמתחתי סיפורים מעין אלו למכביר. סיפר לי פעם בעל תשובה, שכל חבריו הקרובים חזרו בתשובה, למעט הוא וחבר נוסף. כיון ש'חששו' שגם הם 'ידבקו' בכך, הם החליטו להתרחק מן הארץ, ולנסוע לנוברגיה הרחוקה.

השניים טסו לנוברגיה והתאכסנו באכסניה נוכרית. על אחת השידות היה מונח ספר שחיבר יהודי מומר. אחד הבחורים החל לקרוא בספר, ולפתע גילה כי המושמד מזכיר את רבי לוי יצחק מברדיטשוב ז"ע. הצעיר אחז את הספר בין ידיו, ואמר לעצמו בקול נרגש: "הרי אני צאצא של רבי לוי יצחק, האם היה עלי להגיע לנוברגיה כדי להתקל בשמו של סבא רבא שלי?! זה סימן שאין מקומי כאן, ואני צריך לחזור לארץ!".

הבחור חזר לארץ, נכנס ללמוד בישיבה, ושב בתשובה שלימה.. ואלו רעהו נותר בנוברגיה לבדו, שם הכיר צעירה מקומית, שסיפרה לו כי מעודה לא ראתה יהודי, אף שהיא אוהבת לקרוא בתנ"ך. כאשר שמעה שהוא יהודי, היא החלה להמטיר עליו שאלות שונות בתנ"ך. הבחור היה מבני תימן, הבקיאים בתנ"ך מגרסא דינקותא, ולכן היה בפיו להשיב על שאלותיה.

לא חלף זמן רב, ושאלותיה הרבות החלו להטריד אותו. הוא

ומעבר לציפיות, ממש מחוץ דרך הטבע. אני זוכר את אחד המשתתפים, הוא היה תובע משטרתי, מבית מסרתי, שהכיר את סידור התפילה. הוא התפלל לפני העמוד באחת התפילות, וכאשר הגיע למילים: "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך", פרץ בבכי. במשך דקות ארוכות, לא יכול היה להמשיך בתפילה. היום הוא ראש כולל והוא הוציא ספר נפלא בענייני אמונה.

והקב"ה מצילנו מידם

עם כל הניסים הגדולים שהיו בעת יציאת מצרים, הנביא ירמיהו (טז יד-טו) מבטיח כי לעתיד לבוא: "לכן הנה ימים באים נאום ה' ולא יאמר עוד חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ מצרים. כי אם חי ה' אשר העלה את בני ישראל מארץ צפון ומכל הארצות אשר הדיחם שמה והשבתיים על אדמתם אשר נתתי לאבותם". הגמרא (ברכות יב ע"ב) מביאה הוה אמינא ללמוד מפסוק זה, שלאחר הגאולה לא יזכירו עוד את יציאת מצרים, אלא רק את נסי הגאולה. הגמרא מתרצת כי אמנם יזכירו את נסי יציאת מצרים, אלא שהם יחזירו לעומת נסי הגאולה הנאדרים והכבירים. ה"אור החיים" הקדוש נותן טעם בדבר, ומבאר, שביציאת מצרים נקם הקב"ה באומה אחת בלבד, אבל בבוא המבשר ינקום הקב"ה בשבעים אומות העולם שעינו אותנו ללא רחם במשך אלפי שנים. על כן המופתים והניסים יהיה רבים ועצומים עשרת מונים! יתכן שאנחנו כבר חיים בתקופה הזאת, כי לו היינו יודעים מה זוממים נגדנו, וכיצד השי"ת מציל אותנו מכל המזימות הללו, היינו רואים במו עינינו את הניסים הגדולים האופפים אותנו. מסרתי לא מכבר הרצאה בנושא חיזוק האמונה. שאלתי את השומעים: היכן בהגדה מוצאים אנו את הנקודה העיקרית של האמונה בבורא עולם? וכולם השיבו פעם פה אחד: "והיא שעמדה לאבותינו ולנו". ומה נאמר שם: "שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, והקב"ה מצילנו מידם".

גם בדורנו אנו, כל מי שעניו בראשו, יודע כי בדרך הטבע לא היו מתקבצים בארץ כל כך הרבה יהודים, המתקיימים בחסד ה' מול מיליוני האויבים הזוממים לכלותינו. אפילו בצבא יש מפקדים בכירים המכירים את הסכנות, ומודים בפה מלא כי בדרך הטבע אין לנו קיום. אנחנו מאמינים שכל קיומנו הוא בזכות לומדי התורה.

(מתוך הספר 'אריה שאג' פורים/פסח)

החליט לעזוב את נורבגיה ולשוב לארץ. אך כאשר הגיע אל הארץ הוא החל להתגעגע שוב לנורבגיה. וכך, כאשר הוא מתחבט בין שני עולמות, פנה אל הקב"ה ואמר: "רבונו של עולם, אם אתה קיים תן לי איזה סימן, כי ליבי נקרע בין שני המקומות".

יום למחרת התקשרה אליו אותה צעירה וסיפרה כי בעקבות התשובות שהשיב לה בתנ"ך, היא החליטה להגיע לארץ ישראל, כדי להכיר מקרוב את מה שמסופר בתנ"ך. אותה צעירה החלה להשתתף בשיעורים של ארגון "נעשה ונשמע", שם גילתה את היהדות, והחלה להוכיח את הבחור, כיצד הוא כיהודי, עובר על איסורים מפורשים בתורה. בסופו של דבר, הבחור הלך לסמינר, ושב בתשובה, הצעירה עברה גיור כדת וכדין. השניים נשאו, והם מנהלים בית יהודי למופת!

אלו הם סיפורים מפליאים, כיצד השי"ת מגלה עצמו למבקשים להתקרב אליו, ומלקט נפזרים כמלקט שבולים!

המצה - לחם של אמונה

כאשר מצוה אותנו הקב"ה לספר את סיפור יציאת מצרים ולהראות את תוקפו וגדלותו, נועד הדבר אך ורק לחזק בנו את האמונה.

המצה שאנחנו אוכלים בפסח נקראת בספרים הקדושים 'נהמא דמהימנותא' - לחם של אמונה. אכילת המצה מחדירה את האמונה לתוככי הגוף והנשמה.

אגב, בסמינר הראשון שעשינו בארגון "ערכים" בפסח, קנינו בטעות מצות שמורות מהודרות לכל ציבור המשתתפים.

כולם יודעים שיש פער עצום בין מחירה של מצה 'רגילה' לבין מצה 'שמורה'. המשתתפים בסמינר הם רחוקים מקיום מצוות, ודי היה להם שלא יאכלו חמץ. לשם מה צריכים מצות 'שמורה' מהודרות?

עלינו אל ביתו של מורי ורבי הגר"ח גריינמן זצ"ל, כדי לשאול אותו האם להחליף את המצות היקרות במצות פשוטות. רבי חיים אומר לנו: "הייתם צריכים מלכתחילה לקנות מצות מהודרות, ולא רק 'בטעות', כי כאשר הם יאכלו מצות מהודרות, הראש שלהם יהיה יותר פתוח לקבל אמונה! חז"ל הרי אומרים שתינוק אינו אומר 'אבא' לפני שהוא אוכל כזית דגן. וכך גם אותם רחוקים מתורה, יכירו את אביהם שבשמים על ידי שיאכלו כזית מצה מהודרת, שתטהר את מוחם ותנקה את ליבן".

כמובן, נהגנו לפי הדרכתו, וההצלחה באותו סמינר היתה מעל

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

איך מנקים ובודקים את הספרים לפסח - 'מלמעלה', או דף אחר דף?

הלכה למעשה מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

הפסח, וכיוון שמבטלים החמץ שוב לא חוששים לפרורים, דלא חשיבי (דברי הגאון רב"צ אבא שאול בשו"ת אור לציון א, ל"ב; וכן כתב הגר"ע יוסף זצ"ל בהגדת חזון עובדיה בדיקת חמץ, ד). וכן הוא ב'הליכות שלמה' (פסח ה, ו): "וכן נהג רבנו למעשה שלא בדק הספרים".

אמנם, מרן החזון איש והגר"י קנייבסקי זצ"ל ניקו את אותם ספרים שרצו להשתמש בהם בפסח, באופן יסודי, כבר כמה ימים לפני פסח, ואת שאר הספרים כיסו ("עושה לו מחיצה") וכללם במכירת חמץ - "וכן הדבוק בספרים" (אורחות רבינו פסח, כ"א).

ספרים שהשתמשו בהם בשעת אכילה או שרגילים לקרוא בהם על שולחן האכילה, וכן סידורים ותהילים וכדומה, המונחים בקביעות בתיק - יש לבדקם ביסודיות דף דף (למענויינים להשתמש בהם בפסח).

שאר ספרים שבארונות: מנקים היטב מעליהם ומאחוריהם, בעיקר המונחים בארונות הסמוכים לשולחן האוכל (ואין די רק בניעור הספר בפתיחתו וסגירתו פעם-פעמיים, שאין בזה אלא גזל שינה, לנוהג לעשות זאת על המרפסת באישון לילה). ויש שכתב שלא ראינו לרבותינו שנהגו לבדוק הספרים קודם

מסיקים את התנור בערבות מהושענא-רבה ואומרים הלל בלי ברכה: אפיית 'מצות מצוה' בערב פסח - הטעמים, השיטות והמנהגים

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

והקפידו ביותר לאפות בערב פסח מצות מצוה. וכך נהגו בבעלזא, ויז'ניץ, טשערנאביל, חב"ד, צאנז, וכן המנהג במרוקו. אולם אדמו"רי רוז'ין ופרמישלאן לא נהגו לאפות מצות בערב פסח, וכן נהגו ה'בני יששכר' וה'אריה דבי עילאי' וה'תפארת שלמה' ז"ע.

המנהג באכילת 'ערב פסח-מצות' כל ימי הפסח

ב'הלכות מנהגי מהר"ש' (לרבינו שלום מנוישטט) ובמהרי"ל, וכן הביא ה'בית יוסף', כתבו שיש לאפות מצות לכל ימי הפסח בערב פסח דווקא. וכן הביא ה'אליה רבה' בשם מהר"י ווייל (קצ"ג), ש"טוב לאפות כל המצות אחר חצות אם אין בני ביתו רבים כל כך". וכן נהגו רבוה"ק מבעלזא, וכך המנהג אצל אדמו"רי ויז'ניץ, טשערנאביל, קארלין, אמשינוב ובאיאן.

ויש לציין, שבתמין ולוב היה המנהג לאפות המצה דבר יום ביומו, כל יום לאותו יום, ולא כל כמות המצות בזמן אחד.

נהגו בהרבה קהילות ישראל לאפות מצות בערב פסח אחר חצות היום ולאכלן בליל הסדר, לפי שהוקשה מצה לקרבן פסח שהקריבו אחר חצות. וכן היה המנהג באשכנז ובצרפת. ובראשונים האריכו בדין אכילת מצה בליל פסח במצות שנאפו קודם חצות. אמנם מצינו לגדולי ישראל בליטא, הגר"א ובית בריסק והחזו"א, שחדלו מלקיים מנהג אפיית מצות בערב פסח, לפי שחמץ אסור במשהו וקשה להיזהר שלא יימצא אף משהו חמץ בחיטים, ועל כן אופים המצות קודם חצות כדי שיתבטל החמץ. וב'ילקוט מעם לועז' (פר' בא ס"ג) כתב, שמי שחושש שלא יוכל לעשות המצות כהוגן או שיהיה עייף מדי בלילה, מוטב שיעשה המצות קודם ערב פסח.

מנהגי החסידים

בהרבה מחצרות החסידים אימצו וחזקו את מנהג הקדום

המנהגים באפיית 'ערב פסח-מצות'

לאמרו פעם אחת ויש שנהגו לאמרו ג' פעמים, ובשינאווא נהגו לרקוד בזמר 'לשנה הבאה בירושלים'. והמנהג בגור וחב"ד שלא לומר כלל הלל בשעת אפיית המצות.

ב"הגדת חיים לראש" מביא שיש שנהגו לתקוע בשופר בשעת אפיית מצות המצוה, וכן איתא ברמב"ם (הל' קרבן פסח פ"א, הי"ב) דעל כל קריאה וקריאה תוקעין שלוש תקיעות.

ב"הגדת חב"ד" מובא שנוהגים לעשות הג' מצות לליל הסדר שתהיינה כפופות שיהא להן בית קיבול כמו כלי, ד'כלי ר"ת כהן לוי ישראל.

מנהג בעלזא להניח המצות על המיטה זכר לקרבן פסח שהיה קשור למיטה, ואף שקשירתו של קרבן פסח למיטה לא נאמר אלא בפסח מצרים נהגו כן בכל הפסחים (עיין במס' כלים פרק יט, משנה ב).

להארות והערות ניתן לפנות למכון "המנהג" במייל:
hamenhog@gmail.com

באבודרהם ובכל בו מובא שיש נוהגים לרשום על ג' המצות של מצוה איזו מהן נאפתה ראשונה, שניה ושלישית, כדי שישתמשו בהן תחילה, כמו שהיו עושים בקופות הלשכה שהיו מסמנין עליהן א, ב, ג, כדי לדעת איזו מהן נתרמה ראשונה וממנה היו קונים תחילה קרבנות, וכן נהגו אדמור"י בעלזא.

הרמ"א (סי' תרסד, ט) הביא, שיש נוהגים להסיק את תנור האפייה של מצות המצוה בערבות שחבטו בהן בהושענא רבא, שכיון שנעשתה בהן מצוה אחת תיעשה בהן מצוה אחרת, וכן מנהג ספינקא ונדבורנה. וב'חלקת יעקב' הביא שיש נוהגים להסיק התנור בלולב שקיים בו מצות ד' מינים, ויש שהסיקו עם סכך הסוכה.

נוהגים לקרוא את ההלל בלי ברכה בשעת אפיית המצות זכר לקרבן פסח שאמרו הלל על שחיטתו, ובספר 'שולחן הטהור' מביא שמנהג ירושלים לאמרו בברכה, וכן המנהג בטשערנאביל שכן קיבל בעל ה"מאור עיניים" מאליהו הנביא זכור לטוב. יש שנהגו

יהלומים מגדולי ישראל

**כשאך סיים הדרשן את דרשתו, עוד בטרם
הספיק הרבי מסקולען לגשת אליו ולדבר
עמו, כבר נשא הלה את רגליו וברח מן
המקום. הרבי היה שבור לשברי שברים...**

סיפור מופלא על ביעור החמוץ שבלב

רוצה לדבר עמו באיזה ענין נחוץ. הלה הגיע להרבי, ואמר לו הרבי שהוא רוצה להזמין אותו לדרוש לכל בני העיר בעניינים העומדים על הפרק, ופירט לו בדיוק את כל מה שהוא רוצה שידרוש. ואכן נעתר הלה לבקשת הרבי, והבטיח לדבר בדיוק מה שהרבי מבקש הימנו, אך בתנאי קודם למעשה - הוא צריך לקבל מקודם סכום של כסף, ולפני זה אין שום התחייבות מצידו לבוא ולדבר.

הרבי שאל אותו באיזה סכום מדובר, והלה נקב בסכום עצום מאוד של כסף. הרבי התחלחל מאוד, שכן היה זה סכום גדול מאוד למעלה מיכולתו, אך לאחר מחשבה החליט הרבי ש"רוחניות" קודמת לכל דבר, וסיכם עם הדרשן על יום מסויים בו ישא את דרשתו, והסכימו ביניהם שביום הדרשה הוא יקבל את כל הסכום. לאחר שסיכם עם הבעל דרשן, אז התחילה העבודה הקשה שהיתה מוטלת על הרבי - הוא התחיל מיד להדביק מודעות בכל העיר על הדרשה הגדולה, בה ישא דברים הדרשן העולמי המפורסם, ומאיך התחיל להתרים אנשים על הסכום הגדול שהוא צריך לשלם לדרשן, ולכל הפחות שילוו לו חלק מהסכום. ואכן הרבי עבד קשה מאוד, אך לאחר יגיעה ועמל מרובה ראה סייעתא דשמיא בעמלו והשיג את כל הסכום.

סיפר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א, מעשה ששמע מהגה"צ אב"ד סקולען לייקווד שליט"א, ששמע מאביו כ"ק מרן אדמו"ר מסקולען ז"ע: לפני שנים, היתה תקופה מאוד חלשה ברוחניות ר"ל, והיה קשה מאוד לשמור שבת קודש ולהתחזק ביתר שאת בכל ענייני היהדות, ואביו כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'נועם אליעזר' מסקולען ז"ע חשב מחשבות רבות וחיפש חיפוש אחר חיפוש איך לרומם את קרן התורה והיהדות, ואיך לגרום לכך שתתחזק שמירת השבת וגחלת היהדות לא תכבה.

ביום מן הימים הגיעה שמועה לאוזנו, שישנו אדם אחד מוכשר מאוד והוא "נואם הכבוד" בהרבה מקומות, וכולם אוהבים לשמוע את דרשותיו כי יש לו חוש מיוחד לדבר ללבבות בני אדם. אמנם הוא לא 'צדיק גדול', אבל כשנותנים לו כסף מזומן, הוא יכול לדרוש את כל מה שמבקשים ממנו ודבריו נכנסים בלבבות השומעים...

הרבי התבונן בזה היטב היטב בכובד ראש, ולבסוף החליט שאין ברירה וחייבים להביא את הבעל דרשן הזה, לדרוש במתק לשונו לכל בני העיר, שיחזק את לבם על השבת והתחזקות ברוחניות, וכולי האי ואולי יהיה זה לתועלת.

הרבי התקשר לאותו אדם וביקש ממנו שיבוא אליו כי הוא

ברם, לאחר שכעבור הרבה זמן הוא רואה את אביו מחיך חיוך גדול, ומתחיל לומר את הנוסח מהסידור, הוא כבר לא יכול היה להחריש, וניגש אל אביו ושאלו לאמר: "אבי היקר, מה אירע עמך בתחילה, שבכית כה חזק והסתובבת מצד לצד בלא מנוחה, ומה קרה אח"כ שחיכת והתחלת לומר ק"ש כאילו מאומה לא היה?" אמר לו אביו זי"ע: "בוא ואסביר לך - בכל לילה כאשר אני אומר 'הריני מוחל', זה לוקח לי כחמש או עשר דקות, אז אני מעביר במחשבתי את כל מה שהיה במשך היום, ומוחל לכולם בלב שלם. אבל היום - לאחר שסבלתי כה רבות מהדרשן שלא דיבר מילה אחת ממה שהוסכם בינינו, למרות שהבטיח לי שידבר מענין שמירת שבת וחזוק כללי ברוחניות, אזי בעת שהתחלתי לומר 'הריני מוחל', היה לי הדבר קשה מאוד - איך אני יכול למחול לכזה אדם שעשה לי עוול נורא כזה ורימה אותי באופן מחפיר! - הוא לקח את כל הכסף שעמלתי כה רבות להשיגו, ולא דיבר מילה ממה שהבטיח לי - פשוט לא ראיתי שום לימוד זכות עבורו, ובכך לא יכולתי להמשיך הלאה - זה כל כך כאב לי עד שלא הייתי מסוגל למחול לו..."

"ובכן, זה היה המחזה שראית - פשוט ביקשתי את עזרתו ית"ש להנחני במעגלי צדק למען שמו, שאוכל להמשיך הלאה למחול לו בלב שלם, ולהסיר כל קפידה מלבי עלי. ואכן לאחר זמן רב בעזר אלקי ממעל, נגולה אבן כבדה מלבי, כאשר פעלתי אצלי בחזוק למחול ולסלוח לו בלב שלם מבלי שום קפידה, ואמרת 'הריני מוחל' בכוונה גדולה והמשכתי הלאה..."

(נעם שיח מצורע תשע"ט)

ביום המיועד המתין הרבי לבוא הדרשן, ואכן בעת הגיעו נתן לו הרבי מיד את הסכום הגדול והדרשן הלך ביחד עם הרבי לבית המדרש הגדול במרכז העיר, שם היה אמור לשאת את דברותיו. ואכן הגיעו שם אלפי אנשים, והלה התחיל לדבר דברים מעניינים מאוד, שריתקו אליו את כל הקהל אליו, והרבי ישב והאזין לדבריו בכובד ראש. אמנם לדאבון לב הרבי הוא לא שומע ולו מילה אחת אודות ההתחזקות ברוחניות בכלל, ועל שמירת שבת בפרט. הרבי ממתין, אולי לבסוף הדרשן כן ידבר מזה, שהרי זו היתה עיקר הסיבה שקראו אותו לדרוש, ומה גם שנתנו לו הון עתק על כך - אך לא! - הדרשן אין מזכיר מכל זה מאומה!

והנה, כשאך סיים לומר את דרשתו, עוד בטרם הספיק הרבי לגשת אליו ולדבר עמו על כך, כבר נשא הלה את רגליו וברח מן המקום ולא נודע כי בא אל קרבנה...

הרבי היה שבור לשברי שברים, ולא ידע לשית עצות בנפשו. הדרשן רימה אותו בצורה בזויה ביותר, ועכשיו הוא צריך לשלם לכל אלו שהלוו לו כסף - ומדובר בסכומים עצומים. אך כדרכו בקודש, הוא בחר להחריש ולא דיבר עם שום אדם בנושא זה מטוב ועד רע.

מספר כ"ק האדמו"ר מסקולען זי"ע, שבלילה ההוא נדדה שנת המלך. בשעה מאוחרת הבחין שאביו הרה"ק זי"ע הכין עצמו לקרוא קריאת שמע שעל המיטה, והוא מסתובב מצד אל צד ליד המזוזה שעות ארוכות ובוכה בכי תמרורים, והוא לא ידע מה זה ועל מה זה. כמובן, הוא לא הרהיב עוז לגשת אל אביו באותו מעמד ולשואלו מה פשר המחזה אשר ראה.

השונות היומי

האם מותר להפסיק באמצע בדיקת חמץ בשביל ברכת אשר יצר?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

שיצטרך שוב לנקביו ואז יפסיד את ברכת אשר יצר, וכן פסק הגר"י זילברשטיין שליט"א בספרו חשוקי חמד פסחים (ז), וכתב שעיקר הטעם שלא לדבר הוא כדי שלא יסיח דעתו מלבדוק בכל המקומות שמכניס בהם חמץ, ומה שעושה ברכה כדרכו לא נחשב היסח הדעת.

שאלה: כתב השולחן ערוך (סי' תל"ב) שאסור לדבר בין הברכה לתחלת הבדיקה, וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד סוף הבדיקה. ויש לשאול - האם מותר לברך ברכת אשר יצר באמצע הבדיקה, או שצריך להמתין עד שיסיים לבדוק? תשובה: נראה דאין להמתין, כיון שיתכן שישהה זמן רב עד

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **מאיר שפרוך** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/2

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה

שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפוח בכל יום - המייל היומי של דרשו

שלוחה 3

הר"י **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מברכים על 'עירוב חצרות' הנעשה לחומרא בכל ערב שבת?

כל השנה, כנהוג, ויש מדיירי המקום שמחמירים להוסיף ולעשות עירוב חצרות ושיתוף מבואות בכל ערב שבת; וכפי שראוי לעשות, מחשש שמא התקלקלה הפת שהניחו עבור כל השנה - יזכו את העירוב והשיתוף לכל דיירי החצר והמבוי; ולא יברכו עליהם.

[שו"ע שסו, יד, וביה"ל ד"ה מברך; ביאורים ומוספים דרשו, 85]

בעת עשיית 'עירוב חצרות', או 'שיתוף מבואות', יש לברך: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצות עירוב". ופירוש הברכה: שציוונו על התיקון הגדול אשר בו אנו נשמרים מאיסור מלאכת 'הוצאה', וציוונו שלא להוציא חפצים מהבית לחצר ול'מבוי' ללא עירוב ושיתוף, ושאם נרצה להוציא, נערב תחילה. ומקום שעשו בו עירוב חצרות ושיתוף מבואות פעם אחת עבור

כיצד מברכים על 'עירוב תבשילין' ו'עירוב חצרות' הנעשים יחד?

שתי הנוסחאות יחד. ויש אומרים שמברך "על מצות עירובי תבשילין ועירובי חצרות"; אם משום שראוי לפרט את הברכה, ואם משום שבאיזכור הכולל - 'עירובין' - הרי זה נראה כאילו המצוות הן עליו כמשא כבד שמבקש להיפטר ממנו, עד שאינו טורח להזכירן בנפרד.

[משנ"ב שסו, עט; ביאורים ומוספים דרשו, 86]

בהמשך לאמור: העושה 'עירוב תבשילין' בערב יום טוב שחל בערב שבת, ועושה באותו הזמן גם 'עירוב חצרות' - יברך על שניהם: "אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצות עירובין". ואחר כך יאמר את הנוסח שאומרים לאחר כל עירוב, המתחיל במילים 'בְּהִדִּין עִירוּבָא', שבו מפרטים מה מתיר עירוב זה (ראה שו"ע להלן, טו); לכל עירוב כפי נוסחו. ויש אומרים שיערב את

מדוע לא נעשה 'עירוב חצרות' במקום מגוריהם של רבה ואביו?

משלי, איני יכול". ומשאלתו של רבה בר רב חנן, למדו הראשונים שמצוה לחזר אחר עירובי חצרות ושיתופי מבואות, כדי שלא יבואו המון העם לטלטל חפצים באיסור; והובאו דבריהם בשולחן ערוך. וכתבו אחרונים, שהוא הדין לתיקון המחיצות וצורות הפתח כראוי.

[שו"ע שסו, יג, באר הגולה נ, ומשנ"ב עח; ביאורים ומוספים דרשו, 84]

בגמרא מסופר, שרבה ואביו התגוררו באותו ה'מבוי', ומבוי זה לא תוקן כהלכתו ב'עירוב חצרות' ו'שיתוף מבואות'; ושאל רבה בר רב חנן את אביו כיצד יתכן הדבר שמבוי שיש בו שני אנשים גדולים כמותם לא יתוקן כהלכתו? והשיב לו אביו: "וכי מה נעשה? רבה, אין זה כבודו שיסתובב ויגבה את הפת, אני טרוד בלימודי, ושאר בני המבוי לא אכפת להם; ולהקנות לכולם פת

* ניתן גם לבצע 'עירוב חצרות' ללא גביית פת מכל דיירי החצר, באופן שאחד מבני החצר נוטל פת בכמות המספיקה לשתי סעודות, ומזכה אותה לכל הדיירים.
* זיכוי פת העירוב צריך להעשות במחשבה גם עבור כל הדיירים שיתווספו לחצר בעתיד; ואם לא חשב עליהם, אין העירוב חל עליהם, והעירוב כולו נפסל.
* המזכה פת עירוב לכל דיירי החצר, ורוצה לעשות זאת באמצעות בנו - לכתחילה יעשה זאת רק באמצעות בן גדול שאינו סמוך על שולחנו, או בן נשוי, אף אם סמוך על שולחנו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

כביש ראשי - האם נחשב כרשות הרבים?

ויש שמפרשים שאין הכוונה לשישים ריבוא ממש, אלא הכוונה שרשות הרבים היא דרך מרכזית הפתוחה למקומות רבים, והומה אדם; וכמו כן, יש אומרים כי אף לדעה זו, דרכים בין-עירוניות, נחשבות כרשות הרבים גם כשלא עוברים בהן שישים ריבוא. ברם, לדעת ראשונים רבים אחרים, כל רחוב שמצויים בו רבים, אף אם הוא בעיר שעוברים בה פחות משישים ריבוא - הריהו רשות הרבים מדאורייתא. ולמעשה, יש להחמיר; אך במקרה שיש סיבה נוספת להקל, ניתן להקל.

[שו"ע שמה, ז, משנ"ב כג, וביה"ל ד"ה שאין; ביאורים ומוספים דרשו, 21, 23 ו-24 (וראה עוד שם)]

לדעת ראשונים רבים, רשות הרבים מדאורייתא היא רק כזו הנמצאת בעיר שעוברים בה 'שישים ריבוא' - שש מאות אלף - איש בכל יום, ככמות האנשים המינימלית שהיתה מצויה ברשות הרבים שמדבר, על פי המספר המפורש בתורה. ויש שהורו כי לדעה זו, בעיר שלא מצויים בה שישים ריבוא כי אם בצירוף זרים הנכנסים לתוכה - רק הרחובות המשמשים את הזרים נחשבים לרשות הרבים. ואם חלק משישים הריבוא נוסעים ברכב, או ברכבת - יש שכתב שכיון שהם נמצאים ברשות היחיד, אין זה נחשב שהם עוברים ברשות הרבים; ויש חולקים.

הלוח היומי

י"א בניסן | רבינו משה ב"ר נחמן זצ"ל, הרמב"ן, מגירונדה

כ"ג
חרושי הרמב"ן
לרבינו משה ב"ר נחמן ז"ל
חלק ראשון
ע"ס דרי

יארצייט:

ה"ל: רבינו משה ב"ר נחמן זצ"ל, הרמב"ן, מגירונדה.
ש"צ: רבי ישעיה ב"ר אברהם הלוי הורביץ זצ"ל, השל"ה הקדוש, בעל שני לוחות הברית.
תקצ"ט: רבי שלמה זלמן ב"ר יצחק ליפשיץ זצ"ל, אב"ד וארשא ובעל חמדת שלמה.
תרל"ה: רבי בצלאל ב"ר ישראל משה הכהן זצ"ל, מוילנא, בעל ראשית ביכורים ומראה כהן.
תשל"ב: רבי אליהו פנחס ב"ר בן ציון ניסים פרדס זצ"ל, רבה של ירושלים.
תשס"ט: רבי אלחנן יוסף ב"ר שמואל הערצמאן זצ"ל, מחשובי תלמידי ישי' מיר, בעל נס ההצלה ועוד.
תש"ע: רבי ישראל אליהו ב"ר אלכסנדר זיסקינד ויינטרוב זצ"ל, בעל פתחי שערים, נפש אליהו ועוד.

זו לא "סתם רכילות"...

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

חזר השליח וסיפר למשה את דבריהם - "העיני האנשים ההם תנקר" וגו'. אומר החפץ חיים: מכאן שגם רכילות אמת היא רכילות. שהרי השליח סיפר למשה רבינו דברים נכונים, ובכל זאת, רק משום שהיה שליח בית דין הותר לו הדבר.

בביאורים ומוספים של 'דרשו' מוסיפים להרחיב את היריעה על כך, ומביאים פרטי דינים נוספים שלמדו הפוסקים מהוכחה זו. אחד הדינים הוא לעניין סיפור לשון הרע על בעלי מחלוקת: למרות שמבואר בירושלמי שמותר לספר לשון הרע על בעל מחלוקת, אין זה אלא בתנאי שהדבר יועיל להשקיט את המחלוקת. אבל ללא זה, הדבר אסור. שהרי דתן ואבירם היו בעלי מחלוקת, ובכל זאת לא הותר לשליח לספר למשה את דבריהם, אלא רק משום שהיה שליח בית דין.

ישנה טעות נפוצה, כביכול איסור רכילות הוא רק כאשר הרכילות היא שקר, וכפי שרגילים אנשים לומר לפעמים בביטול על שמועות שונות אודות הזולת: "זו סתם רכילות"...

מסתבר שזו טעות ישנה מאוד, שהייתה נפוצה כבר בימי החפץ חיים עצמו, כפי שהוא כותב בהלכה הנלמדת היום: "כל זה שכתבנו דאסור, הוא אפילו הוא אם הוא אמת גמור" - ומוסיף ומדגיש על כך (באר מים חיים ס"ק ח): "ומפני שרגילין העולם לטעות בזה, אאריך קצת מגמרא והפוסקים..."

אחת ההוכחות המעניינות שמביא לכך החפץ חיים היא מדברי הגמרא (מו"ק טז.). שמותר לשליח בית דין לספר לבית הדין שהאדם שאליו נשלח כדי להזמינו לדין - חירף את בית הדין באוזניו. ומניין? מכך שמצינו בתורה שכשמשא רבינו שלח לקרוא לדתן ואבירם,

יארצייט הגאון רבי ישעיה ב"ר אברהם הורביץ השל"ה הק' בעל ה"שני לוחות הברית"

קדושת לילה זו (ליל הסדר) וכל הדינים הנוהגים בה היא קדושה רבה מאוד.

על כן ראוי לאדם להיות נזהר שלא ידבר בלילה זו שום שיחה משיחת חולין ויזהיר לבני ביתו על זה, ולא יהיו נפרדים מדבקות השי"ת, רק יתעסקו במצוות הלילה ובסיפור ניסי מצרים ולפרסם לבני ביתו.

(השל"ה מסכת פסחים נר מצוה ד"ה לז)

נשתדל בליל הסדר, שקדושתו גדולה מאוד, להמנע מדיבורי חולין ולעסוק רק בסיפור ניסי יציאת מצרים